

**Міністерство освіти і науки України
Черкаський державний технологічний університет
Черкаське регіональне відділення Соціологічної асоціації України**

**СОЦІАЛЬНІ ТА ГУМАНІТАРНІ ТЕХНОЛОГІЇ:
ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНІЙ АСПЕКТ**

**МАТЕРІАЛИ
II науково-практичної конференції
(24-25 березня 2016 року, м. Черкаси)**

УДК 1:37:316.3:33:504(063) *Рекомендовано до друку організаційним комітетом конференції.
Затверджено науково-технічною радою Черкаського державного технологічного університету, протокол № 1 від 15.02.2016 р.*

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова оргкомітету: *Назаренко С. А., д.е.н., професор, в.о. ректора Черкаського державного технологічного університету;*

Заступник голови: *Бойко А. І., д.філос.н., доцент, завідувач кафедри філософії Черкаського державного технологічного університету;*

Члени оргкомітету:

Кукуленко-Лук'янець І. В., к.псих.н., доцент, завідувач кафедри загальної психології та педагогіки Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького;

Дудко Л. А., к.соц.н., голова Черкаського регіонального відділення Соціологічної асоціації України;

Шевченко П. В., голова Федерації профспілок Черкаської області;

Прямухіна Н. В., к.е.н., доцент, декан факультету економіки та управління Черкаського державного технологічного університету;

Бондаренко М. О., к.т.н., доцент, директор науково-дослідного інституту Черкаського державного технологічного університету

Відповідальний редактор *Т. О. Дроздова*

Соціальні та гуманітарні технології: філософсько-освітній аспект : матеріали II науково-практичної конференції (24-25 березня 2016 року, м. Черкаси) [Електронне видання] / відп. ред. Т. О. Дроздова. – Черкаси : ЧДТУ, 2016. – 207 с.

У збірнику опубліковано матеріали II науково-практичної конференції «Соціальні та гуманітарні технології: філософсько-освітній аспект», що містять аналіз наявних і прогнозованих гуманітарних та соціальних технологій крізь призму практичного освітнього впровадження. В центрі уваги авторів – проблемне поле гуманітарних та соціальних технологій, ефективне функціонування яких неможливе без урахування суспільного досвіду минулого, аналізу сучасності, визначення ролі суспільних наук в процесі їх формування.

ЗМІСТ

Секція 1

ТРАНСФОРМАЦІЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ РЕАЛЬНОСТІ: ВИКЛИКИ, РИЗИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

<i>Назаренко С. А., Фінагіна О. В., Панкова Л. І.</i> Сучасна парадигма капіталізації соціального потенціалу суспільства	7
<i>Гудима І. П.</i> Особливості зміни сучасного гносеологічного контексту християнства	12
<i>Лук'янчук О. С.</i> Постнеокласична парадигма управління майбутнім	16
<i>Chubina T.D., Usov D.V.</i> Dignity as an essential form of the human existence	19
<i>Буравченко Р. В.</i> Основні правила найефективнішої економічної взаємодії продуктивних сил суспільства: новітні ідеї лібералізму	23
<i>Шкрібтий А.В.</i> Актуальність філософії в ІТ-технологіях.....	26
<i>Шульга В. А., Руденко О. А.</i> Генезис теорії менеджменту	27
<i>Голуб М. С.</i> Мова як засіб ідентифікації особистості	31
<i>Дербаль Я. М., Руденко О. А.</i> Інформація і комунікації в менеджменті	33
<i>Курсевич Є. О.</i> Філософські проблеми телекомунікації інформаційного суспільства	36
<i>Корнух В.В.</i> Філософські аспекти проблеми штучного інтелекту та свідомості	39
<i>Радзієвський Н.Є.</i> Філософські проблеми доби інформаційного суспільства	42
<i>Катренко К.В., Руденко О.А.</i> Ефективне використання робочого часу: тайм-менеджмент	44

Вовкочин Л. Ю. Потреба формування громадянськості молоді в контексті викликів сучасності	140
Мудрак В.І. Сучасні освітньо-інформаціологічні тенденції становлення студентської молоді в умовах модернізації вищої освіти.....	145
Захарова О. В. Соціальна відповідальність ВНЗ за напрямом підготовки «Менеджмент»: регіональний розріз	150
Гуценко В. В., Руденко О. А. Реалії практичного менеджмента в Україні	157
Дебич М. А. Роль суспільних та гуманітарних наук в інтернаціоналізації освіти та вихованні громадян світу	162
Деркач Ж. В. Цільові аспекти викладання філософських дисциплін.....	169
Анохін Б. М. Освітні реформи в Україні: проблеми та перспективи	176
Сурай А. С. Використання теорії і практики кластерного підходу у викладацькій діяльності	178
Кожем'якін О. С. Застосування освітніх технологій при формуванні світогляду безпеки	184
Хижняк Д. В. Феномен води як предмет філософського аналізу	188
Даценко О. О. Екожиття як філософська проблема	191
Кравець Я. С., Руденко О. А. Бізнес-план як визначний чинник розвитку бізнесу в Україні	193
Кретов П.В., Кретова О.І. Мова та символ: зауваги щодо дискурсу сучасної науки.....	196

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВНЗ ЗА НАПРЯМОМ ПІДГОТОВКИ «МЕНЕДЖМЕНТ»: РЕГІОНАЛЬНИЙ РОЗРІЗ

Ймовірність виходу економіки України з соціально-економічної кризи та подальша її стабілізація серед іншого можлива завдяки наполегливій праці професіоналів економічного профілю, які, кожен на своєму рівні, мають розробити і практично реалізувати інноваційні стратегії розвитку кожного підприємства, області, галузі та країни в цілому. Проте втілення у життя даного твердження можливо виключно завдяки підготовці вищою школою фахівців нового покоління, спроможних до реалізації очікуваних від них якісних і нестандартних професійних рішень.

Аналіз переліку напрямів підготовки економічного профілю, які протягом 2010-2015 рр. були заявленими ВНЗ України для набору абітурієнтів на бакалаврат, дозволив встановити дві найбільш поширені та затребувані – 6.030504 «Економіка підприємства» та 6.030601 «Менеджмент». При цьому ретроспективний аналіз чисельності зарахованих студентів за цими напрямами дозволив зробити висновок про різну зміну попиту на ці напрями, що здебільшого пов'язано із поступовим становленням суспільної думки про сутність кожного з них. Якщо «Економіка підприємства» навіть за назвою чітко пов'язується з діяльністю будь-якого підприємства, а отже, поступово сформувалась впевненість, що у випускника не виникне проблем із працевлаштуванням, то напрям підготовки «Менеджмент» після втрати новизни звучання та «іноземності походження» його назви для вітчизняного абітурієнта зазнав різкого скорочення попиту.

Багаторічний особистий досвід організації процесу набору студентів на напрям підготовки «Менеджмент» дозволив зробити висновок про відсутність або невірне розуміння батьками абітурієнтів можливостей працевлаштування їх дитини після отримання кваліфікації «менеджер». Так, на жаль, в уявленні більшості батьків менеджер із вищою освітою асоціюється виключно із консультантом торговельного залу будь-якого

магазину, на бейджику якого красується надпис – «Менеджер». Закріплення даного спотвореного образу у суспільній думці посилюється надмірною кількістю пропозиції підготовки фахівців-менеджерів на ринку вищої освіти України та здебільшого невисокою її якістю, що не відповідає світовим та українським освітнім вимогам.

Базою для отримання даних в межах проведеного дослідження була офіційна інформація щодо результатів вступних кампаній України 2010–2015 рр., представлених в інформаційній системі Конкурс [1; 9]. До вибірки було відібрано 124 навчальних заклади України III-IV рівнів акредитації державної форми власності, які протягом досліджуваного періоду здійснювали набір абітурієнтів за напрямом підготовки 6.030601 «Менеджмент».

Аналіз динаміки основних показників, що характеризують напрям підготовки «Менеджмент», дозволив зробити висновок про наявність протягом досліджуваного періоду стійкої загальної тенденції до скорочення їх абсолютних значень (рис. 1). Так, загальний ліцензійний обсяг з 2010 р. по 2015 р. скоротився з 15122 до 12612 місць або на 16,6%. Зменшення обсягу державного замовлення на 47,7%, тобто з 3284 до 1716 місць, серед іншого призвело до скорочення кількості поданих заяв на 21,8% та чисельності зарахованих студентів – на 42,5%.

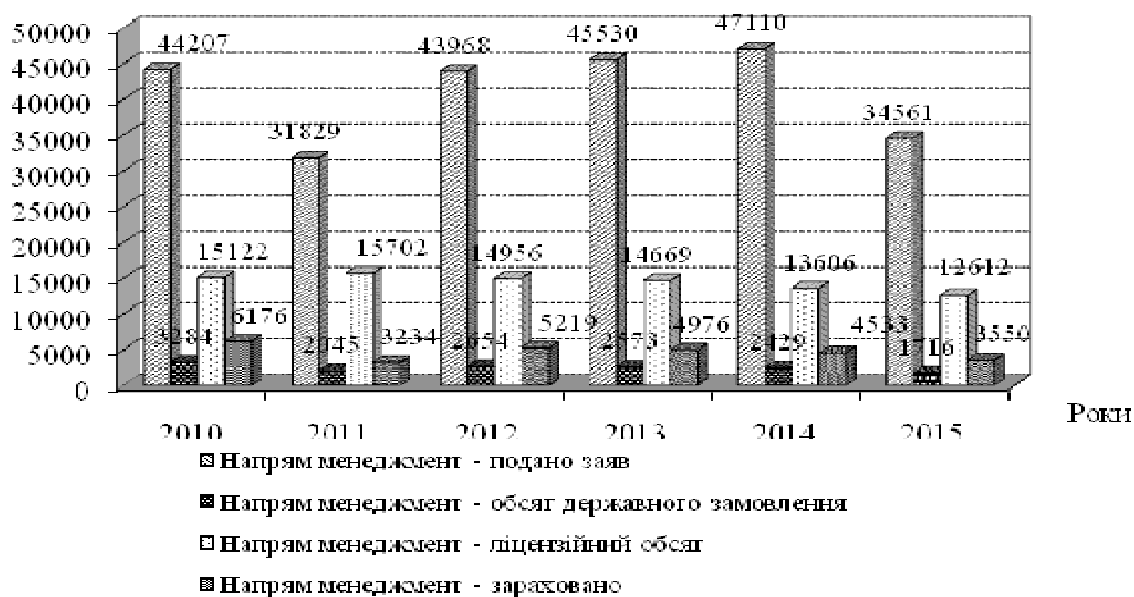

Рис. 1. Динаміка абсолютних показників, що кількісно характеризують напрям підготовки «Менеджмент» у ВНЗ України, місць (осіб)

Протягом останніх років у вищій школі, незалежно від напрямку економічної підготовки, чітко простежувалася закономірність – чим більше бюджетних місць буде надано МОН України, тим більшу кількість заяв та більшу чисельність студентів (причому переважно повнооплатних) буде зараховано. Підтвердженням даної закономірності є наявна ситуація із фактичним заповненням бюджетних місць за напрямом підготовки «Менеджмент» у ВНЗ України, рис. 2. Так, у структурі розподілу бюджетних місць в Україні в середньому за шість років лідирувало чотири області – Київська – 31,4%, Харківська – 11,9%, Донецька – 9,3% та Львівська – 8,8%. Переможцями за структурою поданих заяв серед областей України були: Київська – 30,6%, Харківська – 12,5%, Дніпропетровська – 8,78% та Львівська – 8,5%. У результаті найбільше число зарахованих студентів спостерігалось в чотирьох областях: Київська – 24,6%, Харківська – 14,0%, Львівська – 8,8%, Дніпропетровська – 7,9%. Отже, можна констатувати, що за напрямом підготовки «Менеджмент» саме перелічені області являються визначальними, а тому їх провідні виші мають бути соціально-відповідальними та докладати максимум зусиль для формування позитивного іміджу напрямку на ринку, бути прикладом для інших університетів.

Соціально-відповідальним слід вважати виш, який веде активну політику щодо чесної та достовірної агітації абітурієнтів, створює всі можливі умови для забезпечення високої якості професійної підготовки фахівців, має широкий спектр багатоаспектного співробітництва із провідними університетами та фірмами світу і, як наслідок, має високий рівень працевлаштування випускників за фахом. Якщо навчальний заклад повністю відповідає переліченим вимогам, то існує висока ймовірність того, що він потрапить на найвищі сходинки національних рейтингів ВНЗ. Виключно такі виші мають спеціалізуватися на певному напрямі підготовки, що має бути закріплено на найвищому рівні обґрунтованим перерозподілом ліцензійного обсягу та бюджетних місць, здійсненим на підставі урахування прогнозних розрахунків щодо потреб економіки країни у відповідних фахівцях та демографічної ситуації.

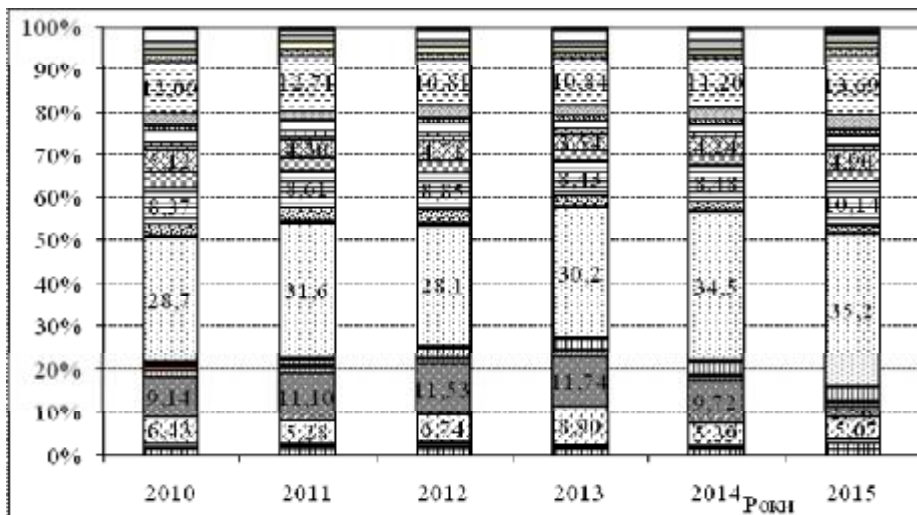
Результатом впровадження такої реформи буде підвищення ефективності функціонування вищої школи через оптимізацію фінансових

потоків з Держбюджету України, можливість залучення компетентних та досвідчених викладачів, скорочення професорсько-викладацького складу відповідно до всесвітньо прийнятих вимог, забезпечення високого рівня оплати праці тощо.

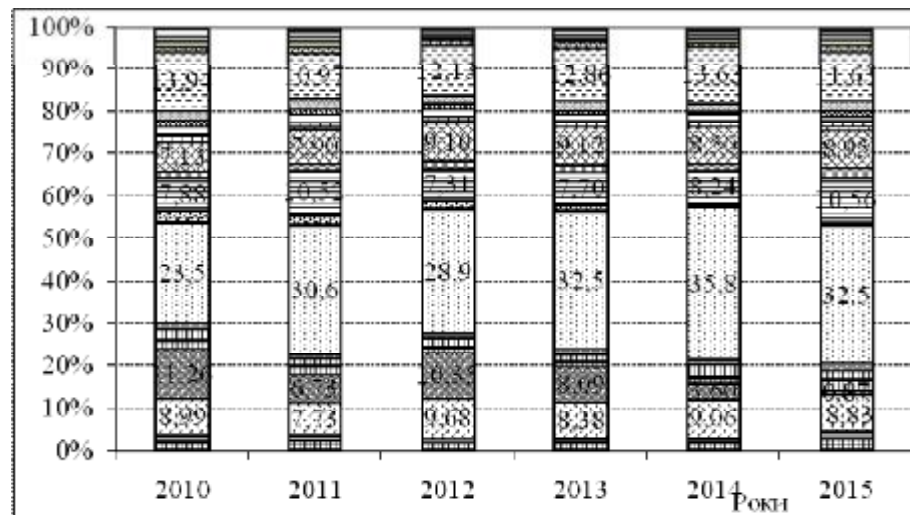
З метою ілюстрації ступеня соціальної відповідальності провідних ВНЗ України за напрямом підготовки «Менеджмент» було проведено дослідження, базою якого стала інформація, викладена на веб-сайтах університетів, дані рейтингу «Топ-200 Україна» за 2013-2015 рр. [2-8]. Для цього від чотирьох визначальних областей за напрямом підготовки «Менеджмент» було відібрано п'ять найбільш потужних університетів, де число зарахованих студентів-менеджерів протягом останніх трьох років перевищувало 100 осіб (Табл. 1.)

Систематизована інформація, наведена у таблиці, свідчить про досить високий рівень соціальної відповідальності провідних університетів України за напрямом підготовки «Менеджмент». Всі ВНЗ мають досить високий рейтинг на українському ринку послуг вищої освіти (за виключенням Національного транспортного університету), постійно проводять різноманітні профорієнтаційні заходи, запроваджують у навчальний процес новітні освітні технології, мають широку мережу міжнародного співробітництва та займають активну позицію щодо працевлаштування випускників. Саме на фахівців з менеджменту, підготовлених на базі даних університетів, і покладається надія на виведення економіки країни з кризи.

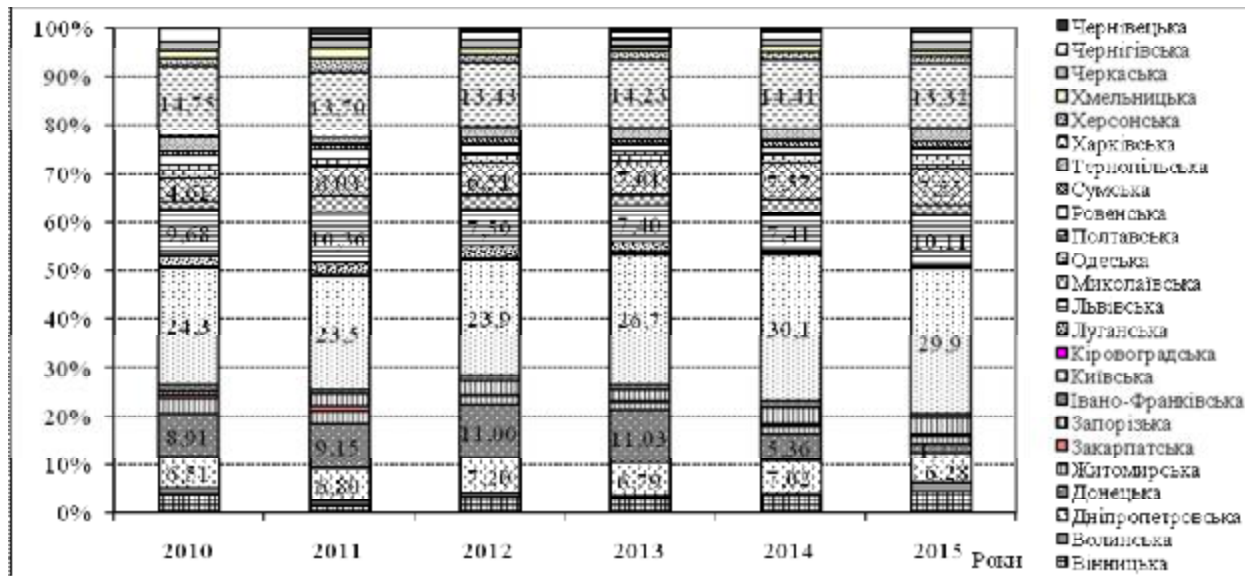
Аналіз університетів, географічно розташованих у центрі України, за напрямом підготовки «Менеджмент» дозволив зробити висновок про існування чіткого зворотного зв'язку між кількістю зарахованих студентів та вартістю навчання. Такий критерій конкуренції, на жаль, не сприяє підвищенню якості освітніх послуг, що і підтверджується відповідними місцями у щорічному рейтингу університетів. Саме тому спрямування освітньої політики обраних для аналізу та всіх інших університетів України на досягнення найкращих результатів освітньої діяльності має підвищити рівень соціальної відповідальності ВНЗ та сприяти зростанню престижу вищої освіти в Україні.

а)

б)

в)

Рис. 2. Структура розподілу бюджетних місць (а), поданих заяв (б) та зарахованих студентів (в) за напрямом підготовки «Менеджмент» за областями України

Таблиця 1. Характеристика найбільш потужних університетів України за напрямом підготовки «Менеджмент»

ВНЗ	Місце за чис-лом зарахо-ваних студен-тів напряму підготовки «Менеджмент» протягом 2013-2015 рр.	Рейтинг універ-ситетів «Топ-200 Україна» 2013/ 2014/ 2015 рр.	За даними офіційного сайту*			
			заходи щодо профорієнтації факультету, кафедри	забезпечення якості професійної підготовки	країни, з якими підписано міжнародні програми факультету	допомога при працевлаш-туванні випускник ів
Національний університет «Львівська політехніка»	1	8/6/6	Дні знайомств; розширена презентація кафедр та напрямів підготовки	Відповідність вимогам світового освітнього простору	Австрія, Німеччина, Словаччина, Польща, Угорщина	Відділ працевлаштування та зв'язків з виробництвом; тісні зв'язки із бізнесом
Київський національний торговельно-економічний університет	2	19/22/24	День відкритих дверей	До навчального процесу залучаються фахівці наукових установ, профільних міністерств, відомств	Великобританія, Греція, Китай, США, Польща, Фінляндія, Франція	Тісні зв'язки з бізнесом; Центр розвитку кар'єри
Національний транспортний університет	3	106/85/78	Інформація відсутня	Дистанційне навчання та підвищення кваліфікації	Грузія, Німеччина, Білорусь, Словаччина	Тісні зв'язки з бізнесом
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця	4	49/55/48	Літня школа «молодого мільйонера»	Можливість навчання англійською мовою	Австрія, Польща, Швеція	Проведення днів кар'єри, відділ працевлаштування студентів
Національний університет біоресурсів і природокористування України	5	9/12/12	Відвідування шкіл регіону	3 05.2015 р. створено Раду роботодавців факультету, до складу якої увійшли успішні випускники та провідні працедавці	Австрія, Австра-лія, Бельгія, Великобританія, Данія, Нідерланди, Німеччина, Франція	1.02.16 р. на сайті друкється інформація про вакансії факультету, місця практики

*Оцінка автора на основі аналізу інформації, поданої на офіційних сайтах факультетів вишів

Таблиця 2. Характеристика університетів центру України за напрямом підготовки «Менеджмент»

ВНЗ	Вартість навчання на денній формі навчання на 2016/2017 н.р., грн.	Число зарахованих студентів напряму підготовки «Менеджмент» протягом 2013/ 2014/2015 рр.	Місце за числом зарахованих студентів напряму підготовки «Менеджмент» протягом 2013/2014/2015 рр.	Рейтинг університетів «Топ-200 Україна» 2013/2014/2015 рр.
Черкаський державний технологічний університет	9000	20 / 23 / 31	82 / 64 / 35	145 / 143 / 134
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького	9500	2 / 12 / 5	119 / 99 / 105	125 / 128 / 126
Уманський національний університет садівництва	6810	56 / 17 / 37	25 / 80 / 30	153 / 149 / 145
Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського	7500	21 / 17 / 23	80 / 80 / 54	55 / 56 / 55

Проведене дослідження дозволило визначити провідні соціально-відповідальні університети України за напрямом підготовки «Менеджмент» та сформулювати основні критерії потрапляння до їх складу інших ВНЗ. Виокремлені критерії мають бути покладеними в основу самоаналізу результативності та ефективності діяльності ВНЗ України всіх форм власності незалежно від напрямів підготовки та спеціальностей, що випускаються. Це дозволить поступово підвищити суспільну думку щодо цінності української вищої освіти та скоротити рівень безробіття серед випускників вишів. Доцільним також є розробка і запровадження моніторингу швидкості, спрямованості та результативності працевлаштування випускників.

Список використаних джерел

1. Інформаційна система Конкурс. Вступна компанія 2010-2015 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vstup.info>.

2. Київський національний торговельно-економічний університет. Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.knteu.kiev.ua/>.
3. Національний транспортний університет. Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – <http://www.ntu.kar.net/>.
4. Національний університет «Львівська політехніка». Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lp.edu.ua/>.
5. Національний університет біоресурсів і природокористування України. Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nubip.edu.ua/>.
6. Рейтинг вузов «Топ-200 Україна» – 2013. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://zn.ua/static/file/top200_table_rus.pdf.
7. Рейтинг вузов «Топ-200 Україна» – 2014. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ru.osvita.ua/vnz/rating/41406/>.
8. Рейтинг вузов «Топ-200 Україна» – 2015. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ru.osvita.ua/vnz/rating/47049/>.
9. Статистика вступних компаній. Вступ 2012-2015 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://abit-poisk.org.ua/stat>.

*Гуценко В. В., Руденко О. А.
Черкасский государственный технологический университет
м. Черкассы, Украина*

РЕАЛИИ ПРАКТИЧЕСКОГО МЕНЕДЖМЕНТА В УКРАИНЕ

Менеджер, управляющий, директор компании – важные должности, и, чтобы занимать их, нужно хорошо и долго учиться, позитивно мыслить, чтобы стать таковым, не так ли? Многие думают так же, но потом, придя на работу, понимают, что это далеко не так. Я думаю этой статей опровергнуть вышесказанное.

Почему же дипломированные бакалавры, магистры или даже доктора наук после пересечения с настоящей работой управления часто не

Наукове видання

СОЦІАЛЬНІ ТА ГУМАНІТАРНІ ТЕХНОЛОГІЇ: ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНІЙ АСПЕКТ

Матеріали
II науково-практичної конференції
(24-25 березня 2016 року, м. Черкаси)

Наукове редагування і макетування: Дроздова Т.О.
Технічний редактор: Давиденко К.В.
Видавнича обробка: Костенко Т.В.
Коректура макету Вознюк Т.І.

Формат 60x84 1/16. Папір оф. Гарн. Times New Roman.
Обл.-вид. арк. 12,48. Вид. № 16-е093.

Черкаський державний технологічний університет
Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 896 від 16.04.2002 р.
бульвар Шевченка, 460, м. Черкаси, 18006